

**Consiliul Superior al Magistraturii
Institutul Național al Magistraturii**

**Concurs de promovare în funcții de execuție a judecătorilor
25 octombrie 2020**

**PROCES-VERBAL
de motivare a soluțiilor dispuse în privința contestațiilor la barem
pentru disciplina DREPT CIVIL
3 noiembrie 2020**

Întocmit de Subcomisia de soluționare a contestațiilor - Drept civil cu privire la motivarea soluțiilor dispuse în privința contestațiilor la baremul de notare și evaluare, formulate de candidații menționați în Anexa atașată la prezentul, în temeiul art. 20 alin. (4) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor, referitoare la baremul stabilit la materia Drept civil.

Pentru concursul de promovare la Curtea de Apel au formulat contestații 12 candidați cu privire la următoarele întrebări:

Proba teoretică:

04 G1 (14 G2, 12 G3, 19 G4), contestată de un candidat.
06 G1 (20 G2, 10 G3, 6 G4), contestată de un candidat.
10 G1 (13 G2, 13 G3, 8 G4), contestată de un candidat.

Proba practică:

41 G1 (41 G2, 45 G3, 43 G4), contestată de 2 candidați.
42 G1 (43 G2, 43 G3, 44 G4), contestată de un candidat.
43 G1 (45 G2, 42 G3, 45 G4), contestată de 3 candidați.
44 G1 (44 G2, 41 G3, 42 G4), contestată de 9 candidați.
45 G1 (42 G2, 44 G3, 41 G4), contestată de un candidat.

Pentru concursul de promovare la Tribunal a formulat contestație un candidat cu privire la următoarea întrebare:

Proba teoretică:

01 G1 (5 G2, 5 G3, 12 G4), contestată de un candidat.

În soluționarea contestațiilor, Subcomisia de soluționare a contestațiilor a avut în vedere argumentele ce vor fi expuse în continuare cu privire la fiecare dintre întrebările contestate.

1. Proba teoretică - Curte de Apel

- a) **Întrebarea 04G1 (14 G2, 12 G3, 19 G4), contestată de un candidat.**
Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Varianta A de răspuns a întrebării - "În materia clauzei de inalienabilitate, înstrăinătorul poate să ceară anularea actului de înstrăinare subsecvent, încheiat cu nerespectarea clauzei de inalienabilitate" - este corectă, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare.

În primul rând, varianta de răspuns coincide întocmai textului art. 629 alin. (2) C. civ., potrivit căruia atât înstrăinătorul, cât și terțul, dacă inalienabilitatea s-a stipulat în favoarea acestuia, pot să ceară anularea actului de înstrăinare subsecvent încheiat cu nerespectarea clauzei.

Această prevedere legală reglementează sancțiunea incidentă în privința actului de înstrăinare subsecvent încheiat cu nerespectarea clauzei de inalienabilitate (nulitatea relativă), precum și persoanele care au posibilitatea promovării acestui demers judiciar (înstrăinătorul și terțul în favoarea căruia s-a stipulat inalienabilitatea).

În al doilea rând, varianta de răspuns în discuție exprimă *posibilitatea* înstrăinătorului de a solicita și obține anularea actului de înstrăinare subsecvent, încheiat cu nesocotirea clauzei de inalienabilitate, fără a introduce vreo circumstanțiere de natură a restrânge o atare opțiune, cum ar fi aceea invocată de către contestator vizând îndeplinirea sau nu a condițiilor de opozabilitate a clauzei de inalienabilitate.

b) Întrebarea 06 G1 (20 G2, 10 G3, 6 G4), contestată de un candidat.

În privința contestației formulate cu privire la această întrebare a fost incident art. 14 alin. (4) din Regulamentul privind desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor, aprobat prin Hotărârea C.S.M. nr. 1.348/2019, potrivit căruia în situația în care membrii subcomisiei de soluționare a contestațiilor apreciază că se impune anularea întrebării din testul-grilă, iar membrii subcomisiei de soluționare a contestațiilor și cei ai subcomisiei de elaborare a subiectelor nu ajung la un acord, baremele de evaluare și notare definitive se stabilesc de către aceste subcomisii reunite, cu votul majorității membrilor; în scopul realizării majorității, președintele comisiei de soluționare a contestațiilor asigură medierea; dacă membrii comisiilor au mai mult de două opinii, cei ale căror păreri se apropie mai mult sunt datori să se unească într-o singură opinie.

Cu privire la contestația vizând această întrebare, subcomisiile reunite, cu majoritate, au hotărât respingerea contestației, motivarea soluției adoptate în majoritate, dar și a soluției minoritare regăsindu-se în procesul-verbal de motivare a soluțiilor dispuse asupra contestațiilor întocmit de subcomisiile reunite.

c) Întrebarea 10 G1 (13 G2, 13 G3, 8 G4), contestată de un candidat.

Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Varianta B de răspuns a întrebării - "În materia erorii, viciu de consimțământ, eroarea nu este esențială dacă poartă asupra unei calități a obiectului prestației" - este incorectă, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare.

Potrivit art. 1.207 alin. (2) pct. 2 C. civ., eroarea este esențială când poartă asupra identității obiectului prestației sau asupra unei calități a acestuia ori asupra unei alte împrejurări considerate esențiale de către părți în absența căreia contractul nu s-ar fi încheiat.

Prin urmare, în ceea ce privește eroarea asupra calității obiectului prestației, pentru ca eroarea să fie esențială în accepțiunea legii, este necesar ca aceasta să poarte asupra unei calități considerate esențiale de către părți, în absența căreia contractul nu s-ar fi încheiat; dacă această calitate a obiectului prestației nu este considerată esențială de către părți pentru încheierea contractului, nici eroarea care poartă asupra acesteia nu este, potrivit legii, esențială.

Varianta B de răspuns nu este corectă pentru că eroarea poate fi esențială atunci când poartă asupra unei calități a obiectului prestației, desigur în ipoteza în care și părțile au considerat respectiva calitate ca fiind esențială pentru încheierea contractului. Modalitatea generală de

exprimare a variantei de răspuns ar impune, pentru a-i conferi corectitudine, ca valoarea de adevăr a acesteia să se verifice în toate ipotezele, aspect care nu este îndeplinit în situația în care părțile au considerat calitatea obiectului prestației ca fiind esențială pentru încheierea contractului.

2. Proba practică - Curte de Apel

41 G1 (41 G2, 45 G3, 43 G4), contestată de 2 candidați.

42 G1 (43 G2, 43 G3, 44 G4), contestată de un candidat.

43 G1 (45 G2, 42 G3, 45 G4), contestată de 3 candidați.

44 G1 (44 G2, 41 G3, 42 G4), contestată de 9 candidați.

45 G1 (42 G2, 44 G3, 41 G4), contestată de un candidat.

a) Întrebarea 41 G1 (41 G2, 45 G3, 43 G4), contestată de 2 candidați.

În privința contestațiilor formulate cu privire la această întrebare a fost incident art. 14 alin. (3) din Regulamentul privind desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor, aprobat prin Hotărârea C.S.M. nr. 1.348/2019, potrivit căruia în situația în care membrii subcomisiei de soluționare a contestațiilor apreciază că răspunsul corect indicat în barem nu este singurul răspuns corect, iar membrii subcomisiei de elaborare a subiectelor sunt de acord, subcomisia de soluționare a contestațiilor adoptă baremele definitive.

În cazul dat, obținându-se acordul membrilor subcomisiei de elaborare a subiectelor, subcomisia de soluționare a contestațiilor a aplicat art. 14 alin. (6) din Regulament, potrivit căruia în ipoteza în care, în urma soluționării contestațiilor la barem, se apreciază că răspunsul indicat ca fiind corect în baremul inițial nu este singurul răspuns corect, baremul definitiv va cuprinde atât punctajul corespunzător variantei de răspuns stabilite de comisia de elaborare a subiectelor în baremul inițial, cât și punctajul corespunzător variantei de răspuns stabilite de comisia de contestații.

Contestațiile au fost admise și, având în vedere că varianta C de răspuns, indicată ca fiind corectă în baremul inițial, nu este singura corectă, fiind corectă și varianta B de răspuns, baremul definitiv va cuprinde ambele variante, punctajul aferent întrebării urmând a fi acordat atât candidaților care au indicat, ca răspuns corect, varianta C, cât și celor care au indicat, ca răspuns corect, varianta B.

Varianta B de răspuns a întrebării - "În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a reținut că, în analiza unei cereri având ca obiect pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de act de vânzare - cumpărare, instanța de judecată poate concluziona că existența unor dificultăți în întocmirea documentației cadastrale, relevate cu prilejul judecății, nu echivalează cu lipsa refuzului părâtului - promitent vânzător" - este corectă, rezultând întocmai din considerentele Deciziei nr. 835/20.03.2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția I civilă, în dosarul nr. 4.522/269/2012, decizie cuprinsă în tematică aprobată pentru examen.

Astfel, instanța supremă a expus, în considerente hotărârii (pagina 13, paragrafele 3 și 4), următoarele argumente:

"Interpretarea conform căreia *existența unor presupuse dificultăți în întocmirea documentației cadastrale relevate cu prilejul judecății ar echivala cu lipsa refuzului intimațiilor părâți* [și deci cu respingerea cererii de chemare în judecată pentru neîndeplinirea primei condiții impuse de art. 1.669 alin. (1) din noul Cod civil], conduce la concluzia că, față de atitudinea pasivă a părâților, încheierea actului de vânzare în forma autentică nu mai este posibilă.

O asemenea interpretare, în absența unor considerente care să justifice în fapt și drept

vătămarea la care este expusă recurenta-reclamantă (respectiv pierderea dreptului de a dobândi proprietatea asupra terenului menționat în cererea de chemare în judecată) *contravine* principiului libertății circuitului civil și garantării dreptului de proprietate care ar suporta limitări în exercițiul atributului dispoziției juridice exclusiv din considerente tehnice legate de evidențierea terenului în cartea funciară."

b) Întrebarea 42 G1 (43 G2, 43 G3, 44 G4), contestată de un candidat.

Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Varianta A de răspuns a întrebării - "Cu referire la Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a României a reținut că după intrarea în vigoare a Legii nr. 112/1995 *a fost interzisă* vânzarea imobilelor din categoria prevăzută la art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 10/2001 și că nicio dispoziție legală nu a prevăzut nulitatea unor asemenea contracte de vânzare - cumpărare" - este incorectă.

Astfel, în Decizia nr. 98/2002, publicată în Monitorul Oficial nr. 301/08.05.2002, decizie cuprinsă în tematică aprobată pentru examen, Curtea Constituțională a reținut, dimpotrivă, faptul că "după intrarea în vigoare a Legii nr. 112/1995 *nu a mai fost interzisă* vânzarea imobilelor din categoria prevăzută la art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 10/2001 și ca nicio dispoziție legală nu a prevăzut nulitatea unor asemenea contracte de vânzare-cumpărare".

Varianta B de răspuns a întrebării - "Cu referire la Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a României a reținut că repunerea în termenul de acceptare a moștenirii, pentru bunurile preluate abuziv de statul totalitar, cu încălcarea dreptului de proprietate al titularilor, are ca finalitate respectarea principiului restitutio în integrum, fiind în deplină concordanță cu garantarea dreptului de proprietate privată" - este corectă, afirmația regăsindu-se întocmai în considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 1.158/2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 5/04.01.2008, decizie cuprinsă în tematică aprobată pentru examen.

Varianta C de răspuns a întrebării - "Cu referire la Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a României a reținut că prevederile art. 45 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 nu încalcă dispozițiile constituționale privind protecția proprietății private, de vreme ce prevederea legală criticată recunoaște validitatea titlului de proprietate al dobânditorului de bună-credință al unui imobil preluat de stat fără titlu valabil, recunoscând, în același timp, și titlul proprietarului inițial, *indiferent* de condițiile art. 2 alin. (2) din același act normativ" - este incorectă.

Astfel, în Decizia nr. 1.055/2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 373/30.10.2008, decizie cuprinsă în tematică aprobată pentru examen, Curtea Constituțională a reținut, dimpotrivă, faptul că "Referitor la prevederile art. 45 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, prin Decizia nr. 145 din 25 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 377 din 29 aprilie 2004, Curtea a constatat că acest text de lege nu încalcă dispozițiile constituționale privind protecția proprietății private și s-a statuat că prevederea legală criticată recunoaște validitatea titlului de proprietate al dobânditorului de bună-credință al unui imobil preluat de stat fără titlu valabil, recunoscând, în același timp, și titlul proprietarului inițial, *însă în condițiile art. 2 alin. (2) din același act normativ*".

În concluzie, toate cele trei decizii ale Curții Constituționale se regăsesc în tematica aprobată pentru examen, nefiind necesară pentru identificarea răspunsului corect lecturarea Deciziei nr. 45/14.10.2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, specificată de către contestator.

c) Întrebarea 43 G1 (45 G2, 42 G3, 45 G4), contestată de 3 candidați.

Contestațiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Varianta C de răspuns a întrebării - "Investită fiind cu soluționarea acțiunii în nulitate, judecătoria respinge acțiunea, constatând că legatul respectă condițiile legale din materia legatelor referitoare la incapacitățile speciale" - este corectă, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare.

Potrivit art. 994 alin. (1) C. civ., referitor la substituția fideicomisară, o liberalitate poate fi grevată de o sarcină care constă în obligația instituitului, donatar sau legatar, de a administra bunurile care constituie obiectul liberalității și de a le transmite, la decesul său, substituitului desemnat de dispunător;

Din enunțul întrebării rezultă că numitul A a inserat în conținutul liberalității (legat cuprins în testament) o substituție fideicomisară constând în obligația stabilită în sarcina legatarului D de a administra imobilul și de a-l transmite, la decesul său, substituitului F.

În continuare, art. 994 alin. (3) C. civ. prevede că incapacitățile de a dispune se apreciază în raport cu dispunătorul, iar cele de a primi, în raport cu instituitul și cu substituitul.

În acest sens, potrivit art. 990 alin. (1) C. civ., sunt anulabile liberalitățile făcute medicilor, farmaciștilor sau altor persoane, în perioada în care, în mod direct sau indirect, îi acordau îngrijiri de specialitate dispunătorului pentru boala care este cauză a decesului;

În conformitate cu alin. (2) al aceluiași articol, sunt exceptate de la prevederile alin. (1):

- a) liberalitățile făcute soțului, *rudelor în linie dreaptă* sau colateralilor privilegiați;
- b) liberalitățile făcute altor rude până la al patrulea grad inclusiv, dacă, la data liberalității, dispunătorul nu are soț și nici rude în linie dreaptă sau colaterali privilegiați.

Alin. (3) al art. 990 C. civ. prevede că dispozițiile alin. (1) și (2) sunt aplicabile și în privința preoților sau a altor persoane care acordau asistență religioasă în timpul bolii care este cauză a decesului.

Coroborând prevederile legale menționate anterior rezultă că o rudă în linie dreaptă a defunctului, care ar avea calitatea de preot și i-ar acorda acestuia asistență religioasă în timpul bolii care este cauză a decesului, nu este incapabilă, potrivit legii, de a primi o liberalitate și, ca atare, gratificarea acesteia de către defunct nu ar atrage incidența nulității relative a liberalității respective.

Prin urmare, nepotul de fiu al defunctului A, numitul F, preot, nu se găsea într-o ipoteză de incapacitate specială de a primi prin legat; este, prin urmare, de subliniat faptul că nu este incidentă lit. b) a art. 990 alin. (2) C. civ., invocată în susținerea contestațiilor, ci lit. a) din același text legal.

De asemenea, argumentul menționat în fundamentarea uneia dintre contestații în sensul că întrebarea nu este în concordanță cu tematica și bibliografia aprobate pentru examen nu are suport, din moment ce textele legale incidente pentru soluționarea întrebării se regăsesc în cadrul tematicii [pct. 14, Liberalitățile - dispoziții comune (capacitatea în materie de liberalități și substituțiile fideicomisare)], existând de altfel mențiune expresă în cuprinsul tematicii că aceasta este organizată prin raportare la structura actelor normative ce intră în alcătuirea sa.

d) Întrebarea 44 G1 (44 G2, 41 G3, 42 G4), contestată de 9 candidați.

Contestațiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Varianta B de răspuns a întrebării - "Soluționând cauza, tribunalul admite în parte acțiunea, obligă pârâtul să emită, în favoarea reclamantilor, dispoziție motivată privind acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent pentru cota de 5/8 din imobilul situat în București, sector 6" - este corectă, pentru argumentele ce vor fi prezentate în continuare.

Potrivit art. 4 alin. (4) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, de cotele moștenitorilor legali sau testamentari care nu au urmat procedura prevăzută la cap. III profită ceilalți moștenitori ai persoanei îndreptățite care au depus în termen cererea de restituire.

Pentru a fi incident acest text legal, este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții:

- la data preluării imobilului în proprietatea statului, titularul dreptului de proprietate asupra imobilului era persoana îndreptățită, astfel cum aceasta este definită de art. 3 alin. (1) lit. a) din lege;
- persoana îndreptățită decedează până la data formulării notificării în temeiul Legii nr. 10/2001; moștenitorii legali sau testamentari ai persoanei fizice îndreptățite pot beneficia de dispozițiile Legii nr. 10/2001, potrivit art. 4 alin. (2) și (3) din lege;
- numai o parte dintre moștenitorii legali sau testamentari ai persoanei îndreptățite care ar fi putut beneficia de dispozițiile Legii nr. 10/2001 formulează notificarea, solicitând restituirea în natură în integralitate a imobilului sau măsuri reparatorii prin echivalent pentru tot imobilul în favoarea lor.

În măsura în care aceste cerințe sunt întrunite, operează dreptul legal de acrescământ în sensul că de cotele moștenitorilor care nu au formulat notificare în temeiul Legii nr. 10/2001 vor profita moștenitorii notificatori, ale căror drepturi succesoriale sunt majorate care urmare a înlăturării celorlalți moștenitori prin faptul neformulării notificării.

Acest text legal nu este incident în ipoteza în care persoanele îndreptățite sunt chiar coproprietarii imobilului la data preluării acestuia în proprietatea statului, caz în care este incident art. 4 alin. (1) din lege, potrivit căruia în cazul în care restituirea este cerută de mai multe persoane îndreptățite coproprietare ale bunului imobil solicitat, dreptul de proprietate se constată sau se stabilește în cote-părți ideale, potrivit dreptului comun. Drepturile acestora derivă nu din succesiunea titularului dreptului de proprietate asupra bunului pentru a se putea pune problema unui drept de acrescământ succesoral, ci acestea constituie propriile lor drepturi de proprietate asupra imobilului; preluarea abuzivă a bunului în proprietatea statului nu este de natură să confere celor ce dețineau numai o cotă-parte din dreptul de proprietate asupra bunului la momentul preluării un drept mai extins asupra acestuia, neexistând nicio rațiune pentru o atare soluție.

Această ultimă ipoteză prezentată anterior, respectiv aceea în care, la momentul preluării bunului în proprietatea statului, acesta se găsea în coproprietatea unor persoane, este și ipoteza din enunțul întrebării contestate, având în vedere că autorul reclamanților H.D. și H.E., numitul H.K., era coproprietar al imobilului la data preluării sale de către stat; imobilul nu a fost preluat de la autorul autorului reclamanților, și anume de la numitul H.L., din moment ce acesta din urmă a decedat în data de 03.05.1932, iar preluarea de către stat a imobilului a avut loc în anul 1950, astfel încât dreptul de acrescământ nu este operant în cazul dat.

La data preluării de către stat a imobilului din enunțul întrebării, acesta aparținea în coproprietate numitei H.W, în cotă de 2/8, numitului H.K. (autorul reclamanților), în cotă de 3/8, și numitei H.C., în cotă de 3/8; în acest caz, numitul H.K. nu ar fi putut pretinde măsuri reparatorii decât în limita cotei sale părți din dreptul de proprietate asupra imobilului; din moment ce numita H.W. a decedat în data de 09.01.2001, ca atare anterior datei formulării notificării (13.07.2001), fiind moștenită numai de către numitul H.K., acesta din urmă a dobândit și cota mamei sale pe cale succesorală; prin urmare, numitul H.K. avea dreptul să obțină măsuri reparatorii prin echivalent pentru cota de 5/8 din dreptul de proprietate asupra imobilului; nu operează un drept de acrescământ în privința cotei numitei H.C. de 3/8, care nu a formulat notificare în temeiul acestei legi speciale, întrucât imobilul nu a fost preluat de către stat de la

autorul H.L., ci de la numiții H.W., H.K. și H.C.

Argumentul invocat în cuprinsul uneia dintre contestații, potrivit căruia din enunțul întrebării nu rezultă că ar fi fost dezbătută succesiunea numitului H.L. prin emiterea unui certificat de moștenitor care să cuprindă cotele specificate, fiind numai aspecte învederate de către reclamanți, nu este de natură să invalideze întrebarea, alegerea variantei corecte de răspuns presupunând observarea elementelor inserate în cuprinsul întrebării, dat fiind faptul că problema contestării veridicității afirmațiilor reclamanților nu s-a ridicat.

Totodată, argumentul potrivit căruia din anunțul întrebării nu rezultă solicitarea numitului H.K. inclusă în notificare nu este de natură să conducă la invalidarea sa, aceasta deducându-se din obiectului cererii formulate de către reclamanții H.D. și H.E., și anume "soluționarea pe fond a notificării înregistrate la B.E.J. Ezer & Popescu sub nr. 1.559/13.07.2001 în sensul constatării dreptului de proprietate al reclamanților *asupra imobilului* situat în București, sector 6 (...)"; prin urmare, reclamanții au solicitat soluționarea notificării, iar aceasta cuprindea, la rândul său, o pretenție vizând întregul drept de proprietate asupra imobilului, iar nu numai o cotă-parte din acesta.

Argumentul potrivit căruia din speță nu rezultă faptul că notificarea ar fi fost formulată după data decesului numitei H.W. este lipsit de suport, în cuprinsul întrebării fiind indicate atât data notificării (13.07.2001), cât și data decesului numitei H.W. (09.01.2001), succesiunea în timp rezultând cu evidență.

De asemenea, în argumentarea a două contestații, a fost indicată jurisprudență a instanței supreme care, în opinia autorilor contestațiilor, ar cuprinde o soluție contrară celei prevăzute în varianta corectă de răspuns.

În primul rând, hotărârile judecătorești specificate nu au caracter obligatoriu, întrucât nu sunt pronunțate în procedura unui mecanism de unificare a practicii judiciare; de asemenea, acestea nu sunt cuprinse în tematica aprobată pentru examen pentru a se putea interpreta că varianta corectă de răspuns ar fi trebuit să concorde soluțiilor specificate în cadrul acestora.

În al doilea rând, se impune sublinierea faptului că aceste hotărâri judecătorești ale instanței supreme nu contravin de nicio manieră soluției expuse în întrebarea de examen, întrucât situația de fapt reținută în cuprinsul considerentelor acestora este distinctă.

Astfel, subcomisia de soluționare a contestațiilor, procedând la lecturarea deciziilor invocate, a reținut următoarele:

- în considerentele Deciziei nr. 4.833/17.05.2006, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția civilă și de proprietate intelectuală, numitul F.I., de la care s-a preluat imobilul prin Decretul nr. 92/1950, a decedat în data de 12.02.1966, prin urmare, imobilul a fost preluat de la acesta, moștenitorii săi putând beneficia, desigur, de un eventual drept de acrescământ;
- totodată, în considerentele Deciziei nr. 271/20.01.2012, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția I civilă, numitul B.G., căruia i s-a confiscat imobilul prin sentința penală nr. 75/1961 a Tribunalului Militar, a decedat în data de 28.12.1982, prin urmare, și în acest caz, imobilul a fost preluat de la autor, iar nu de la moștenitorii săi, aceștia nefiind coproprietari ai imobilului la data preluării, ca în ipoteza întrebării contestate;
- în cadrul Deciziei nr. 1591/02.02.2005, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția civilă și de proprietate intelectuală, se specifică în mod expres faptul că reclamanții sunt moștenitorii proprietarilor deposedați de stat, prin urmare bunul fiind preluat de la autorul acestora;
- totodată, în considerentele Deciziei nr. 451/07.02.2003, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția I civilă, numita N.E., bunica reclamanților, căreia i s-a preluat abuziv imobilul în anul 1950, a decedat în anul 1985, prin urmare, și în acest caz, imobilul a fost preluat de la autoare, iar nu de la moștenitorii săi, aceștia nefiind coproprietari ai imobilului la data

preluării, ca în ipoteza întrebării contestate.

e) **Întrebarea 45 G1 (42 G2, 44 G3, 41 G4), contestată de un candidat.**

Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Varianta B de răspuns a întrebării - "Soluționând cauza, tribunalul admite acțiunea, obligă pârâtul să emită, în favoarea reclamantului, dispoziție motivată privind acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent pentru imobilul situat în București, sector 6, compus din teren în suprafață de 240 m.p." - este incorectă, pentru următoarele argumente:

Potrivit art. 33 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de peste 5.000 de cereri au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora în termen de 36 de luni, termen care curge de la data de 1 ianuarie 2014.

În enunțul întrebării de examen, pârâtul Municipiul București, care la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 mai avea de soluționat un număr de peste 5.000 de notificări, avea obligația soluționării notificării în termen de 36 de luni, termen care a început să curgă de la data de 1 ianuarie 2014 și care s-a împlinit în data de 1 ianuarie 2017.

În conformitate cu art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 (...), persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) [secției civile a tribunalului în a cărei circumscripție se află imobilul] în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor; alin. (3) al aceluiași articol menționează că în cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), instanța judecătorească se pronunță asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile prezentei legi.

În consecință, art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 instituie un termen de decădere de 6 luni pentru soluționarea notificării de către instanță; acest termen a început să curgă de la data de 01.01.2017 (dată la care expira termenul de 36 de luni acordat Municipiului București pentru soluționarea notificării) și s-a împlinit în data de 01.07.2017.

Din datele specificate în enunțul întrebării rezultă că reclamantul avea obligația să promoveze cererea specificată de art. 35 alin. (2) și (3) din Legea nr. 165/2013 până la data de 01.07.2017, aspect nerealizat în cauză, din moment acesta a introdus cererea sa pe rolul instanței în data de 26.10.2018.

Prin Decizia nr. 45/2019, publicată în Monitorul Oficial nr. 934/20.11.2019, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a decis cu caracter obligatoriu următoarele: "În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, termenul de 6 luni nu se aplică cererilor formulate împotriva refuzului entităților investite de lege de soluționare a notificării, *altele decât cele prevăzute de art. 35 alin. (3) din Legea nr. 165/2013*; obligația entității investite conform legii de soluționare, pe cale administrativă, a notificărilor legal formulate, fie prin restituire în natură, fie prin acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent, se menține chiar în condițiile neexercitării procedurii judiciare prevăzute de art. 35 din Legea nr. 165/2013".

Prin urmare, prin decizia instanței supreme specificate anterior se indică în mod expres faptul că termenul de 6 luni nu se aplică cererilor formulate împotriva refuzului entităților

investite de lege de soluționare a notificării, *altele decât cele prevăzute de art. 35 alin. (3) din Legea nr. 165/2013*. De pildă, acest termen nu se aplică cererii vizând obligarea entității investite de lege să soluționeze notificarea, ca simplă obligație de a face, instanța nemaiavând posibilitatea de a se pronunța asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și de a dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile prezentei legi. În schimb, acest termen de 6 luni se aplică în continuare cererilor promovate în temeiul art. 35 alin. (3) din Legea nr. 165/2013, cum este și aceea formulată de către reclamantul B.V. din întrebarea de examen.

În ceea ce privește nerespectarea garanțiilor instituite de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale decurgând din aplicarea art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, argument invocat în cuprinsul contestației, subcomisia de soluționare a contestațiilor indică următoarele considerente expuse de Curtea Constituțională în Decizia nr. 685/26.11.2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 92/04.02.2015, care a procedat la o analiză a textului în discuție și din perspectiva invocată în contestație:

"De altfel, un raționament similar celui cuprins în Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014 ar goli de conținut întreaga Lege nr. 165/2013, eliminând din sfera de acțiune a acesteia majoritatea covârșitoare a situațiilor în considerarea cărora aceasta a fost elaborată și ignorând, în acest fel, cele statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României.

Faptul că prin art. 33 din Legea nr. 165/2013 se stabilesc noi termene în care entitățile investite trebuie să soluționeze notificările se înscrie în rațiunea pentru care legea însăși a fost concepută, aceea de a crea un mecanism care să confere eficiență procesului reparatoriu al măsurilor abuzive de preluare a unor imobile în timpul regimului comunist. Se asigură, în același timp, și certitudinea finalizării acestuia, inclusiv prin reglementarea legală expresă a posibilității persoanei care se consideră îndreptățită de a acționa împotriva refuzului nejustificat al entității de a răspunde la notificare, Legea nr. 165/2013 instituind, prin art. 35 alin. (2), ceea ce în vechiul cadru procesual era recunoscut doar pe calea unei decizii pronunțate ca urmare a soluționării unui recurs în interesul legii (Decizia nr. XX din 19 martie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 12 noiembrie 2007).

În ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 35 din Legea nr. 165/2013, din motivarea acesteia se deduce că autorul său critică textul de lege amintit din perspectiva pretensei încălcări a dreptului de acces liber la justiție, ca urmare a instituirii unor termene deosebit de lungi după scurgerea cărora ar putea să se adreseze unei instanțe judecătorești împotriva neemiterii de către entitatea investită a unei decizii referitoare la notificarea formulată în termen conform Legii nr. 10/2001. Se mai invocă, de asemenea, și caracterul retroactiv al normelor criticate. Curtea constată că susținerile arătate nu pot fi reținute. Astfel, textul de lege criticat conferă persoanelor interesate dreptul de a se adresa instanței pentru ca aceasta să se pronunțe asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și să soluționeze, de fapt, notificarea lăsată în nelucrare de entitatea investită de lege. Acest drept poate fi exercitat într-un interval de 6 luni, care începe să curgă de la expirarea termenelor prevăzute la art. 33, termene pe care Legea nr. 165/2013 le acordă entităților investite pentru soluționarea notificărilor. Până la intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, persoanele interesate se puteau adresa justiției pentru atacarea refuzului nejustificat doar în temeiul Deciziei XX din 19 martie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțate într-un recurs în interesul legii prin care recunoscuse, în lipsa unei reglementări legale exprese, această posibilitate. Or, art. 35 alin. (2) nu face altceva decât să normeze această posibilitate consacrată doar pe cale jurisprudențială, stabilind un cadru procesual în care acest drept să fie exercitat, în contextul economico-financiar al statului român descris în expunerea de motive a Legii nr. 165/2013 și având în vedere și cele

reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Maria Atanasiu împotriva României.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat, cu valoare de principiu, că regula constituțională a liberului acces la justiție semnifică faptul că orice persoană poate sesiza instanțele judecătorești în cazul în care consideră că drepturile, libertățile sau interesele sale legitime i-au fost încălcate, iar nu faptul că acest drept de acces la justiție nu poate fi supus niciunei condiționări. În acest caz, condiționarea o reprezintă necesitatea împlinirii termenelor prevăzute la art. 33 din Legea nr. 165/2013."

Pentru concursul de promovare la Tribunal a formulat contestație un candidat, cu privire la următoarea întrebare:

Proba teoretică - Tribunal

01 G1 (5 G2, 5 G3, 12 G4), contestată de un candidat.

Întrebarea 01 G1 (5 G2, 5 G3, 12 G4), contestată de un candidat.

Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Varianta C de răspuns a întrebării - "Ascultarea copilului, de către instanța de tutelă, nu este obligatorie într-un litigiu în care un minor de 16 ani solicită schimbarea locuinței, la bunici, pentru a urma cursurile unui liceu de renume" - este incorectă, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare.

În primul rând, potrivit art. 264 alin. (1) teza I C. civ., în procedurile administrative și judiciare care îl privesc, ascultarea copilului care a împlinit vârsta de 10 ani este obligatorie.

Ca atare, ascultarea copilului care a împlinit vârsta specificată este obligatorie în proces ori de câte ori acesta îl privește, textul neintroducând vreo distincție în ceea ce privește calitatea procesuală pe care copilul o deține în cadrul procesului, considerent pentru care nici interpretarea sa nu s-ar impune a fi făcută în mod restrictiv.

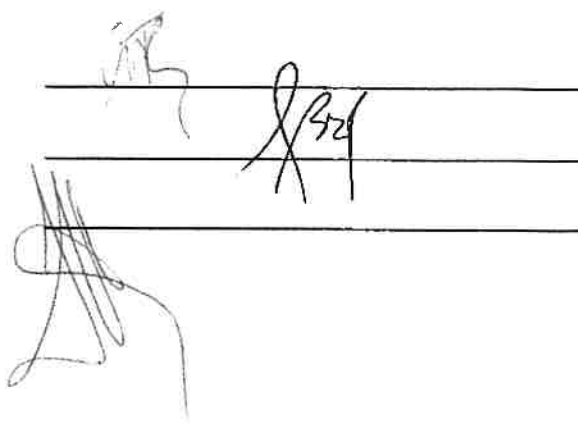
Prin urmare, într-un proces care privește un copil ce a împlinit vârsta de 10 ani, ascultarea sa este obligatorie, independent dacă acesta are și calitatea de parte, calitate în virtutea căreia îi este conferit dreptul de a susține concluzii asupra chestiunilor litigioase în dezbateri sau ce atrage posibilitatea administrării interrogatoriului său.

În al doilea rând, în conformitate cu art. 226 C. proc. civ., în cazul în care, potrivit legii, urmează să fie ascultat un minor, ascultarea se va face în camera de consiliu; ținând seama de împrejurările procesului, instanța hotărăște dacă părinții, tutorele sau alte persoane vor fi de față la ascultarea minorului.

Prin urmare, ascultarea copilului presupune o procedură distinctă de cea a dezbaterilor în cadrul procesului și de cea vizând administrarea interrogatoriului, implicând o relatare liberă, sinceră, într-un cadru restrâns, toate fiind de natură a facilita comunicarea magistrat - copil pentru obținerea de date precise și utile în aprecierea intereselor sale. Procedura de ascultare a copilului are loc în maniera specificată pentru a se evita intimidarea și afectarea dezvoltării emoționale a copilului, dată fiind personalitatea sa în curs de formare și gradul redus de maturitate.

În al treilea rând, ascultarea copilului care a împlinit vârsta de 10 ani nu constituie numai o obligație a instanței, dar și un drept propriu al copilului, aspect ce rezultă din art. 264 alin. (2) C. civ., potrivit căruia dreptul de a fi ascultat presupune posibilitatea copilului de a cere și a primi orice informație, potrivit cu vârsta sa, de a-și exprima opinia și de a fi informat asupra consecințelor oricărei decizii care îl privește, dar și din alin. (3) al aceluiași articol, în conformitate cu care orice copil poate cere să fie ascultat; simpla sa calitate de parte în proces nu este de natură să conducă la excluderea acestui drept.

Subcomisia de soluționare a contestațiilor,

Three horizontal lines with handwritten signatures. The top line has a signature that appears to be 'M'. The middle line has a signature that appears to be 'S. 42'. The bottom line has a signature that appears to be 'L'.

